

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Machvmetis Saracenorum Principis, Eivsqve Svccessorum
Vitae, Ac Doctrina, Ipséque Alcoran**

Bibliander, Theodor

[Basel], [1543]

VD16 VD16 K 2583

Ostensio Christvm meruisse Christianis immortalitatem. 20.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98259](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98259)

zio cōtinuato apprahenderet intelligētā eorū quē homo intelligit, & hoc opere ostenderet, nequaquā uerum esset illud animal fuisse puram bestia, sed habuisse intellectum, cui animalitas illa brutalis speciei fuisset ut suae hypostasi unita; idē id quod in radice illa quam hypostasim dico habuit naturaliter, potuit etiam in assumpta specie brutali congruo mereri exercitio. Et quemadmodum haec de bruto & intelligentia uera sunt, sic de homine & diuinitate, quae & immortalitas nominatur, dici oportet. Nullus enim homo, quantumcūq; uideatur immortalitas seu Deo similior quam alius, nunquam tamen per quodcūq; exercitium studiosum licet sanctior continue fieret, ad diuinitatem seu immortalitatem perueniret. Et si quis peruenisse creditur, necesse fuit quod illius hominis radix seu hypostasis fuerit diuina, ut in assumpta humanitate exercitio uirtutis apto immortalitatem mereri posset, quam habuit in radice seu in hypostasi. Vos autem secundum Alchoran, non dubitatis hominem fide & operibus mereri posse, quod per sententiam dei iudicis aeterna uita in die extremi iudicii ei adiudicetur. De CHRISTO igitur minime hoc uerum dubitatis, quod eo nemo dignior. Oportet igitur fateri, quoniam CHRISTVS homo mortalis meruit immortalitatem in humana natura, quod illa humana natura in ipso radicata, & (ut sic dicam) hypostatizata fuit in diuina, ut preferetur: et in nullo alio homine natura humana ita eleuata fuit, ut eius hypostasis esset diuina. Ipse enim solus altissimus. Nullus igitur homo alius immortalitatem mereri potuit, neque potest, naturae suae humanae: solus autem CHRISTVS potuit. Meruit igitur immortalitatem, omnibus eiusdem naturae humanae sibi conformibus. Ideo intelligimus per angelicam Gabrielis annunciationem Mariae uirgini factam, in euangelio scriptam, ipsum IESVM a deo nominatum, quia saluator est, saluum faciens populum suum: & Messiam siue CHRISTVM regem esse, de cuius regno sunt omnes qui aeternam & immortalem uitam assequuntur.

OSTENSIO, CHRISTVM MERVISSE

Christi meritū.

Christianis immortalitatem. Cap. XX.

Intellige Calipha, quod CHRISTVS meruit hoc regnum immortalitatis in humana natura assumpta de uirgine, quia in radice seu hypostasi fuit immortalis per naturam. Vnde sicut ipse secundum hypostasim diuinam fuit naturaliter immortalis, ita in assumpta humana natura meruit, ut esset immortalis. Natura igitur humana in ipso non est facta immortalis solum ex gratia unionis eius cum diuina hypostasi, sed etiam ex exercitio uirtutis. Meruit enim deposita mortalitate per mortem, quam ob obedientiam dei passus est, fieri amplius immortalis. Messias igitur, seu CHRISTVS rex, praefortibus unctus, natura & merito rex est aeternae seu immortalis uitae. Hoc quidem regnum suum est, qui est rex uirtutum & gloriae, & in ipsum ipsius regnum, omnes creduli & fideles per ipsum, ut sint conregnantes, uocati sunt: & qui audiunt uocem eius, & sequuntur ipsum, possident immortalitatem. Iam clare conspicis, CHRISTVM esse mediatorem dei & hominum, & nullum hominem fide & operibus, nisi per ipsum, mereri uitam aeternam. Ipse est haeres regni dei immortalis, quod solus deus inhabitat, ad quod omnes homines aspirant. Haeres quidem omni dicendi modo, secundum naturam, & constitutionem. Et quia secundum naturam est haeres, tunc dicitur uerus filius Dei; filius enim haeres est naturalis. Et secundum constitutionem haeres est, & dicitur filius hominis, unctus praefortibus suis. Duplex est autem constitutio: una, quae simpliciter dependet ab electione constituentis, alia, quae non solum ab electione constituentis dependet, sed ex merito constituti. ac si rex habens filium & forte aduersarium, faceret proclamare, quod illum militem in heredem constitueret qui aduersarium uinceret, & naturalis filius seruilem militarem induens formam uictor fieret.

Christus Dei
& hominum
mediator.

Constitutio duplex.

ret, ille omni modo hæres esset, natura, & constitutione. Ita CHRISTVS, hæres
 uniuersorum natura & constitutione existit. Induit enim hominis seruilem for-
 mam, & principem huius mundi uicit, dei aduersarium, de cuius manu liberauit
 humanam captiuam naturam, ad dei imaginem & contemplationem eius crea-
 tam. Vides CHRISTVM perfectissimum dei hæredem, natura & merito filium
 dei & filium hominis, & omnes homines Christiiformes, per ipsum dei hæredes
 & filios, & ipsius CHRISTI cohæredes. Hæreditas autem est regnum uitæ eter-
 nae, in quo uidetur deus pater in gloria sua, & CHRISTVS uictor in gloria dei pa-
 tris. Neque alius potest esse uerus Alchoran intellectus, uti tu ipse pura mente cõ-
 spicis. Hæc si recte aduertis, uides in CHRISTO non esse nisi unam diuinam
 hypostasim, in qua radicatur humana natura. Hypostasis uero diuinæ & immor-
 talis naturæ, humanam in se colligit naturam, ob quam hypostasim CHRISTVS
 est una diuina persona, licet sit diuinæ pariter & humanæ naturæ. Et de ipso di-
 cuntur cõmunicatione idiomatici, quæ diuinæ naturæ pariter & humanæ tribui-
 mus. De quo poteris, si uelis, à multis doctis Christianis sufficienter informari.

*Christiani om-
 nes Christi co-
 hæredes per ip-
 sum.*

DECLARATIO SIMILITVDINIS AD AE ET
 CHRISTI. Cap. XXI.

ET quia circa modum, quo humana natura diuinæ hypostasi uniatur, plerique
 non recte imaginati sunt, quoniam illud quod omnem intellectum exupe-
 rat, imaginatio non attingit, ideo pauca circa hoc, ne erres sequendo aut Nesto-
 rium aut Euticen, aut alium aliquem non sanè intelligentem, scire debes, quod si-
 cut v. Cap. Alchoran scribitur, IESVM, Adæ quodammodo similitudinem gere-
 re, ad bonum intellectum. Hoc sic uerum concipe. Adam à deo creatus ut præf-
 set animalibus, rex & Messias animalium fuit. In eo enim altior hypostasis quàm
 in brutis, scilicet naturæ intellectualis fuit, in se brutalem animalitatem colligens
 & uniens. Ob quam etiam hypostasim naturæ intellectualis, una fuit persona li-
 cet intellectualis pariter & brutalis naturæ. Et quoniam omne perfectionis ordi-
 ne, natura est prius, deus omnia antecedit non tempore, cum non sit in tempore,
 sed natura, quia perfectior. Ita Deus, antiquior intelligentia. Intelligentia, anti-
 quior sensibilitate seu brutalitate. Sensibilitas antiquior uegetabilitate. Dico an-
 tiquior, non tempore, sed ordine & dignitate atque perfectione. Eo dicendi modo
 intellectualis natura in Adam antiquior sensibili, in se uniuert sensibilem naturam.
 Et factus est rex omnium uita sensibili uiuentium, quia ipsam sensibilem uitam in
 unionem antiquioris intellectualis uitæ assumpsit, & mouit corpus uiuens uita
 sensibili, ad actus uitæ intellectualis. Sic CHRISTVS quodammodo in similitu-
 dine tali concipi potest, esse Messias & rex omnium uiuentium uita intellectu-
 ali. Quia diuina uita antiquior intellectuali, in se uniuert uitam intellectualem
 hominis, & mouit illam humanam intellectualem naturam ad operationes
 diuinas. Dicitur autem, quodammodo esse similem CHRISTVM Adæ,
 non totaliter. Nam uita intellectiua in Adam, non solum in se uniuert uitam
 sensibilem, sed quia inter ipsam intellectuam & sensibilem quædam potuit
 esse proportio, cum quælibet sit finita & creata, hinc uita intellectiua in unio-
 ne prædicta facta est forma, formans sibi unitam sensibilem uitam. Diuina autem
 uita in CHRISTO, licet in se hypostatice uniret uitam intellectuam humanam,
 non tamen formaliter; cum inter diuinam uitam, cuius magnitudinis non est fi-
 nis, & intellectuam finitam non possit cadere proportio, quæ est necessaria in-
 ter formam & id quod format. Cum tamen hypostasis sit infinitæ uirtutis, natu-
 ram in se attractam nunquam deserit, sicut uirtus magnetis in suam hypostasim
 ferrum attractum nunquam deserit, & per medium attracti ferri aliud ferrum at-
 trahit.

*Christi & A-
 dæ similitudo.*

*Christus quate-
 nus Adæ simi-
 lis.*